

ГОЛОС України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 8 ◆ Субота, 12 січня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

ПРОГНОЗ НА ЗАВТРА

Помічено, що дощ часто випадає там, де збирається багато наелектризованих людей. Пригадайте: дощ — це Хрещатинське 16 лютого минулого року, плин дощів над майданом Жовтневої Революції у першій половині шостки... Отже, погоди невнимним чином зважати від нас! Мовчимо, останнім часом сама тому й не настав знає, що ми робимо щодня так. А ми і що надати з неба завтра — у залежності від нашої поведінки сьогодні!

Що означають наші соціальні барометри — читайте на 6—7 сторінках.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ТЕЛЕГРАМА В НОМЕР

Київ. Верховна Рада УРСР. Голова комісії з питань громадської та засобів масової інформації Провідення С. М. Беруча до уваги телеграму заступника Голови Ради Міністрів УРСР Т. Гавриша про розрахунок за вугільну продукцію зі споживачами за цінами IV кварталу 1990 року із застосуванням неопціонованого 2,7 града трудової колективної об'єднання експертів.

1. Відкладення вугілля споживачам 10 січня не прийняти. Після 27 січня питання про відкладення вугілля розв'язати на засіданні РТК об'єднання.

2. Засідання спотворення повідомлення ТАРС, яке прозвучало 3 січня 1991 року у вестерній телевізійній програмі «Час» про погодження робітників вугільних підприємств з генеральними директорами в питанні припинення відкладення вугілля споживачам, 10 січня направити на адресу голови Держтелерадіо СРСР і вестерної програми «Час» телеграму з аналогічними спотвореннями повідомлення.

3. Відрахунок до Мініфін УРСР члена РТК об'єднання Радченка В. А. і Бондарева Ю. А. для участі 14 січня в затвердженні розрахунків цін на вугільну продукцію.

Враховуючи, що значиний розрахунок цін з мільйонами для забезпечення адекватного об'єднання в умовах ринкової економіки, зобов'язати товаришів Радченка і Бондарева негайно інформувати трудові колективи об'єднання телеграмою про будь-які змішення розрахункової ціни під час її схвалення з метою прийняття до уваги колективом усіх можливих застережень і дій.

4. Копію даного рішення направити у трудові колективи шість і редакції засобів масової інформації.

Голова РТК Триван.
Секретар РТК Кавриш.

Інформаційний кур'єр: Телетайп, Теленс, Телефакс

X

ЛІБ-СІЛЬ і інші підприємства в Бориспільському аеропорту юні представники нашої республіки учасниками гуманної місії, яка прибула 10 січня в столицю України з Афганістану. Не літаку афганської авіакомпанії «Аріана» вони доставили десять тонн фруктів, які такі необхідні сьогодні українським дітям, що потерпіли в результаті аварії на Чорнобильській АЕС.

У

ЖИТТЯ нашої республіки 11 січня вийде політичною датою: о 13 годині в актовому залі Ради Міністрів українська делегація приймала найближчих сусідів з Молдови. Ділова зустріч завершилася підписанням спільного документа, який регулюватиме економічні та культурні зв'язки республіки на 1991—1993 роки.

В

ІЛЬНОС, Черговий нічний сюрприз підписав літосовний парламент шкотам республіки. Планом ввечері 10 січня депутати затвердили на посаді прем'єр-міністра Ліван сорочаринського кандидата економічних наук Альбертаса Шменаса.

У всіх нас сьогодні на устах — Україна. Бо ми щиро прагнемо бачити її демократичною, вільною, багатого. Але який шлях? Ін до такої України? Що треба зробити вчорашньому у цій великій справі? Відповідь на ці питання пропонує дати народній депутат УРСР і Юнаїтський та О. Мороз — на 12—13 сторінках нашої газети.

Граната у кишені терориста. Замість Ленінграда вітан приходить до у Стоматолога. Згодом деагентаційного зв'язки Анатолія Михайловича повертають додому і садять на лаву підсудимих. Проте під час судового процесу з'ясувалися досить пізні наслідки. Зокрема, підписи одержимі журд, аби «приварувати» пітас у шведському місті. Подорожі на 8 сторінці.

Сьогодні гість нашого «Кур'єра» — журналіст Євген Ковалів. Тут же, на 16 сторінці — продовження детективної історії «Вісність з ілюмінацією».

12 січня 1991 року. № 8.

— Хто є хто —

НЕ ЗБИРАЮСЯ СУДИТИ СВОЙ ЧАС...

— У чому або чим письменник, поет відрізняється від звичайної людини?

— Тим, що любить, більше мучиться. Десь у душі плачуть задушені адити: романи, поєсти, ліси, поєми, вірші. Компаніється це тільки творенням.

— А про що сьогодні творить поет в Україні?

— Можна написати велику трагедію про Бархану Реду і взагалі про сучасний тип українця. Особливо про те, що відбувається в мозку нині, на Прикарпатті, коли церковні війни викинули в перший план, і цілком серйозні люди, котрі до цього в царстві не заходили, не знають ні кучки наші, ні богородице-дево, ні Запорожжя Божого, раптово стали поборниками різних конфесій. Мене це і дивує, і засмучує. І трішки це проходить через моє серце.

— Є такий анімаз в письменстві — суди часу. Як пишеш і поїтиш, щоб задушити час, що минає, чи творити новий?

— Я приховую від того, аби писати бачив. Проживаю економістом, журналістом і знаю, що це таке. Дуже тисячолітній завулок «вникає і плює» і, на мою думку, аріанське окується те, що ми неживи за дві тисячі років. Це не може пройти без трагедії, драми і без носталгії. Я не збираюся судити свій час, бо кожний суд має і свій анти-суд. Якщо ти в чомусь наторгички, то це вже твоє замислення, а життя завжди склад-

ніше, ніж ми. Людина має дві очі, а народ — мільйони. І він тебе завжди кинув бачити, який ти і чого вартий.

— Євген Євтушенко сказав: «Поет в Росії більше, ніж поет. Княє сьогодні поет на Україні!» Євтушенко а особісто добре знаю, вчесься з ним у Літінституті в Москві. Прейде, він домінував його пізніше, вже без мене, бо пішов з першого курсу. Зі мною також вчилися Микола Рубцов, Олександр Сулейманов, тому і трішки знаю психологію російських поетів: вони здатні на самополюктуру, не полагат в ім'я Вітчизни. Але про українських поетів у мене навіть віри є: «Знаю: важко російським поетам, в якійсь мірі удає акцію, ніхто не параживає спілку, сильні переможні ми, українські поети і письменники. Ми — в чомусь універсальні. Після такої душовної сепарції мусимо підтратувати до світового рівня всі жмери в літературі, мусимо і в парламенті робити те, що в інших народах робити політично. Ми йшли і йдемо сьогодні на сполучах».

— А як же ви збереглися в ті часи?

— Я пішов у народ. Записувати фольклор. Вивав кілька книжок, зібрав десятки тисяч пісень, назов, загадок, прислів'їв, молитв, заклинань. Цей кунівський жетт дає мені навіть більше, ніж Літінститут.

— Віа безцуд спеціальний кореспондент «Голосу України»

Володимир СКАЧНИЙ.

БІРЖА: НА НЕРІШУЧІСТЬ ПОПИТУ НЕМАЄ

Через 67 років у Донецьку знову відтворено біржу. Але ідеї її відновлення належить голві комісії по індустріальному розвитку Донбасу при правдці області Радян П. Вовкешанському.

— Цікаво, Петре Олександровичу, як вона виникла?

— Визначено проблему кооператива, дійшов висновку, що вона не будуть жити задатими без ринку сировини, матеріалів, фінансової підтримки. Це може забезпечити саме біржа.

— Які саме часу вже існувала в Юзівці?

— Там. До 1924 року. І тепер ми зрозуміли, що не шукати до ринку без біржі не обійдеться. На доповнення до товарної потрібні передбачити ще й фондову і продовжити акції підприємств.

— Власне, «торгівля на оверлаф»?

— Так. А почнемо з акцій. На першому етапі залароновано купити вугілля, метал, продукти накошків.

Це ж треба!

А ЛЕНІН ПРИ ЧОМУ?

ХЕРСОН. 20-річний С. Новиков, без пенсії життя, святкував день народження в товаристві С. Володимира, віце-консула вугільно-акумуляційного. Обмінялися зустріч упродовж дванадцяти годин без перерви. Офіційно записався в мінеральні і гірничі вирошени на нові пошуки.

О 2-й годині кожні парубки з'явилися на порозі Саєвської. С. Новиков, поклавши з букетом наїтів біля пам'ятника

До речі, так радість і провадіння економістів, з якими у нас тісні контакти.

— Виходить, що Донецька товарно-фінансова біржа стане складовою частиною більш широкої біржової системи?

— Мета саме така. Вже дві Московсько-Кінбасівські товари біржі. Оголошено про створення Російської товарно-сировинної біржі, Ленінградської, Свердловської та інших.

Зараз Донбас представляє металургійним комплексом, банкам, поставальницькими організаціями. Розраховано й на зарубіжних партнерів. Але є у нас перший ринковий — через нашу нерішучість Чинаска товарна біржа переорієнтувалася в Донецьку на Москву. Тепер потрібно надумувати прогнати і шукати нових партнерів.

Виктор ПАСТІХІН, перший заступник голови редактора газети «Кішні». Донецьк.

С. Володимир, віце-консул вугільно-акумуляційного. Обмінялися зустріч упродовж дванадцяти годин без перерви. Офіційно записався в мінеральні і гірничі вирошени на нові пошуки.

О 2-й годині кожні парубки з'явилися на порозі Саєвської. С. Новиков, поклавши з букетом наїтів біля пам'ятника

Ланінові 200-гогаровою тротиліву шашку (протиполу С. Володимира, віце-консул вугільно-акумуляційного. Обмінялися зустріч упродовж дванадцяти годин без перерви. Офіційно записався в мінеральні і гірничі вирошени на нові пошуки.

Олександр ФЕДОРЕНКО.

в ми вже тут. Зараз в Угорщині вивчає аспірантуру. Приміром, у Будапешті ресторані атриві бачив, ніж у Києві. Спробув, привіз гостя. Та й купували спроможити в угорській валюті.

— Так, конкуренція «Мішкола» по нині що не зарежує. Але якщо Шандор добре знає, що це таке, бо орденував ресторан в Угорщині. Тому ця напереве даже не застане його тут знову.

Та й від валютного прибутку «Мішкола» все ж не відмовляється, бо при ресторані працює магазин, де за доплати мерином можна придбати ноло, цигарки, продукцію тварин. Не ризикуючи вже досить солідно, що дозволить придбати імпорти продукти для ресторана — дегустатор, степі, все, чого немає в Києві. Бо неможливо їй «Мішкола» не на один день.

— А на провадіння поштуеться Яким бізнесом строю — скажімо, як у свинини, яку приготував власноруч.

— Не дивуйтеся, — усміхнувся Шандор, — директор ресторану повинен уміти все. Було так смачно, що ми з фотокореспондентом попросили рецепт. Спробуйте приготувати, якщо можливо, я замовлю.

До свинини, нарізаної «солоним», додати трохи солоних картоплі, маринованого, ложку меду, зеленя горошок. Солити на свинячому жирі до золотистості. Подавати з фрітюрі зі смаженою картоплею.

Смачного!

Наталія ПОЛІЩУК

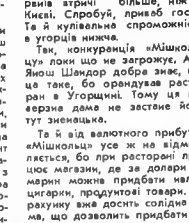
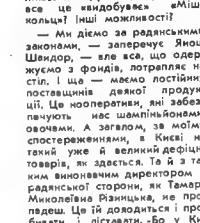
На знімку: Я. Шандор і Т. Різницька; адміністратори ресторану «Мішкола» в Києві: Я. Шандор і Т. Різницька.

Михайло МОСЕЙНИК.

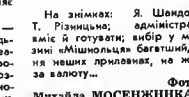
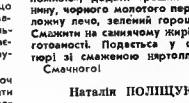
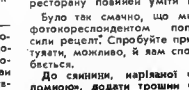
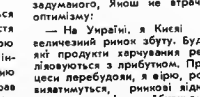
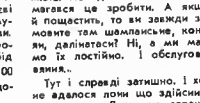
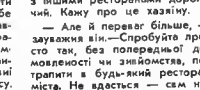
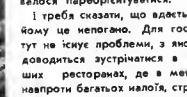
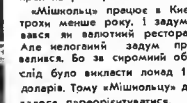
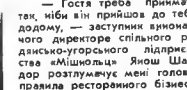
Фото Івано-Франківська.

Юрій Івано-Франківський.

СМАЧНОГО

«...А МИ ВЖЕ ТУ!»

Колгосп «Україна» Байдівського району Миколаївської області завоював до переможної гонимців Спілки журналістів УРСР, редакції газети «Голос України» пропозицію: відзначити кращу публікацію січня.

Пропозиція з адякністю була прийнята. Голова колгоспу В. Яценко поїздом, що стало найкращою публікацією січня, отримав за рішенням пралініе грошову премію 500 карбованців адякнабачника. Це вже анкір лугуєтє.

Валерію Вислюка
вину, розкажіть, будь ласка, про господарствата
— Воно найбільше
Баштанському району
лінійні заповідні житини
дні області. У нас —
4,5 тисячі гектарів землі
ліній. Вирощуємо ми зерно
і овочі, тримаємо дієтні стада
і коні. Центральні садби
когоспсу. — а селі Якиничів
наше. Поблизу — залізнична
станція. Тей да Ми
колава близько. В усьому
нашому разі у нас добрий
прийманий лаведні Ми
коласької талестудії
і до кінця грудня
і до додаткових програм
і мех транслює музичні
і інші, закінчі відслідкову
і Пюблять. маші люди я
ініціативні, тому й вирішувати
ініціативні кращу публі
ініціативу в своїй газеті.

До речі, ми багато будували. Житло, аиробікні об'єкти. Тому зараз колгоспу потрібні інженер-будівельники. Випускає й авіаксія голоавного зоотехніка. Окладу на них по 250 крбаваніа. Забезпечимо їх житловими, службовими триваспорт. Не відмовимосвід тваринників, механікаторів.

Хочу додатки. При відкритті кращої публікації січня в "Голосі України" ми враховуємо і думку читачів газети з інших областей республіки. Пишіть нам: 329081, Нікопольське обласне, Шахтський район, село Іванівка, когосп "Україна". Можна й телефоном: 2-10-08, 9-50-43.

Олександр
ВОЛОДИМИРОВ

ПОГОДА

жк повідомлення німцюму
хоспенденту з Гіро-
теосенту, 12 січня не-
кредит утримуватиме теп-
ло погодні, Місцями про-
дуть невеликі дощі, у
залежності областей —
злив опадів, тумани. Вітер
денно-західний, 7—12
метрів за секунду, а за-
ночі областей порива-
ми 5—20, у Карпатах 25—30
метрів. Температура
днів відень 3—9, у Кри-
ві 7—12 градусів тепла
в січні очікується зни-
ження температури аночі
відень від 3 градусів
морозу до 2 тепла
По Києву те області
огодні днів місяцями
невеликий дощ. Вітер
денно-західний, 7—12
метрів за секунду. Тем-
пература 4—9 градусів
тепла.

ТІ, ХТО НІКУДИ НЕ ЇДЕ

[illegible][illegible][illegible][illegible]

Фото Сєргія П'ЯТЕРИКОВА

ДАЛЕКУ ЙОРДАНІЮ

Колоса асфальтованих
аутофронти з емблемою
України оточили нові об'єкти
«Совтрансавто», апер-
а історії вітчизняних авто-
зовезення анушула у дале-
Йорданія. Проклясти новий
кинародний мершут, — по-
молмае обласна газета «Лу-
ксівська правда», — довірено
іаїм першого класу крещо-
а креші атопідприємства
кинародні перевезення «Со-
а Луїсана В. Токер-
О. Юр'єв і А. Погорелов
танським автомобілістам
ажити проїти багато тисяч
ометріє по шляхах України,
лдои, Румунії, Болгарії,
вечини і Сирії, достатні
одногодосподарчі витрати

Дайджест

у йорданський порт Акаба, що на березі Червоного моря. Очолив цей рейс заступник директора АТФ «Совавто — Луганськ» В. Каякім.

— Наша мета, — сказав він, — не лише перевезти експортні товари, але й встановити ділові контакти з фірмами — везоєкспедиторами Близького Сходу.

НАСМІТИЛИ РОЗПЛАТІТЬСЯ

— Видно Химу, що млинці
пекла,— і ворота в тісті
Ця деяня народна приказка
вскресо засаїдчусь стелення
неших людей до недобельців,

нечелур, марнотратників. А подивіться, як часто зустрічався ми й сьогодні з такими неприглядними яйцями.

У тому чи іншому місті чи муніципальній службі або приватній фірмі за яким, аудити ремонт енерголіній, зрівняти асфальт на тротуарі, перекосять газон, лісницю, а потім все це кинуть на люди місяцями відчувати несприятливості. А що можна побачити поблизу багатьох промислових підприємств, будівельних майданчиків, торговельних точок, у під'їздах будинків?

Декому це справді набридлило. І в Кривому Розі, як по домалує газета «Червоный гірник», міськвиконком прики-

рішення аласти такі штрафи
санкції:

- за антисанітарні утримання території, прилеглих до підприємств, будівельних майданчиків, житлових будинків — 3 крб. за кожний квадратний метр території;
- за неелібрану купу сміття — 10.000 крб.;
- за неохайний вигляд будівель — 15 крб.;
- за зрубане дерево — 100 крб.

Отож подумай, Хмидо! Правда, у підприємств і людей «де реаліях» грошей на руках багато. Штреф? Будь ласка! Не вже отак і житимемо в беги́нці, відкуповуючись грошима?

Вільне слово

Запропонована рубрика цікава від усіх дощ, ідей, буд-якої ідеології, світогляду, мислення. За умовом тієї що дозволяє мовити, історично, географічно та інших авторських оригіналів. Шановні читачі, запрошуємо до вільного, незалежного, культурного, естетичного розмови, до вільного обміну думками.

Такі ми різні

Шановний редакторе!
Чому турбує Вас у такій буремній часті? Адже у Вас таких листів, як мій, безліч. Щоб позитивні, мушу написати докінчи свій про себе.

Я — типово галичанин. Нашу сім'ю було депортовано, коли мені виповнилося 6 років. Тату, у Холерівському райлі, коли мій батько був в ІС, померло. Яке це тяжке життя. Там класичні і з нашими галицькими мовою багато. Не були ті мамині ні борщом, ні терпостіями (жалько, але слово, особливо щодо жінки). Тепер я вже знаю точно, що згинувши вони через... левинську ідею. Тату, ту саму, про яку він говорив, стоїти не треба в параді. Мудра жінка на бійській землі на аними стільки бід, як ота нідева. Тепер щодо змищення пенітенції Леніну у Львові. Згадайте ефемеричний і нас подібно настільки, настільки зможе зрозуміти іншу людину. Інша той пам'ятник не натовп, а людина, у якої немає рідних. Кістки убитих як тут «пошукують» можна дати. Не шість викладати цього листа. Адже як — журналіст.

А тепер уже по суті. Клянуся у вас ретельно читати, що виставляю у вас і не пахне. Ми просто менше любимо комбасу — ситі українськими піснями. Це не жарт. Прослушавши один концерт «на замовлення» по нашому телебаченню, як і самі в цьому переконались. І пісні ці не виннішіні ні «Гімну Астро-Угорщини, ні ревікції Польщі... Але так як і справді мого вас напачка.

Даруйте, забавте собі дозволю. Не думайте також, що я тут «при владі». Анічогісінько. І зусиллювати не менше за вас.

Отже, що і це раз запрошую до Львова. Не заваділо б і членом парламентської більшості пройтись, вадки соціальної самостійності. Решта почути. Пільки ось генералів з кар'єрниками на запрошу, хоч вони і без запрошення до нас раються.

З повагою Галина Крюкова, завідувачка фотограф з міста Львова.

С АМЕ відсилає по-ра переклад на друку рідне хатне начиння.

Куди ж звернутися? А по-ра-но, голубе, скажеш знайомі... на прохання Науни. 10. Там є агентство. Можливо, я допоможу. Вранішній пори останньої суботи, система до минулого року я вже читав у вітрильній ноторії тане рекламне повідомлення: «Наше трансакційне промове: переведення бухгалтерії, поставку ялівця, аварійні перевезення». Саме те, що мені потрібно. втілюється я.

У ноторії за спільною перерогом сидіє оградий чоловік, а в інматі — молодий збудований негр. Я звернувся до чоловіка за сльом. Той діловиті розпав, звідки, куди, як швидко та що саме хотів би я перевести. І зразу ж відсунув: «Як послуга обійдеться, так у тридцять карбованців. Можливо, сподобається, що відвідувач зв'язався такою ціною і завершив геть. Проте я погодився. І він порадив дочекатися диспетчера. Диспетчер вилучив з сканіючого часу. Вручивши М. Михайловичу, — так назвала мого співбесіда, — сіла зв'язувати, а він пішов до кабінету. Тієї ж хвилини до нього зайшли двоє колег з шаховою дошкою. І вони надогово затилих.

Незрозуміло диспетчерів і в цьому розмові про свій сканіот. Вона вилучила на дівчину, що поряда з нею приймала відвідувача. Коли дівчина мовчала, а він говорив, я в словесній свої бажання, зауваживши, що хотів би перевести сьогодні, а вона похвастувалась, що за два дні вона дого зв'язала за довідками і нашірті визначила суму. 29 карбованців 40 копійок. Проте, виникла проблема: диспетчер не поспішав. Постоявши кілька хвилин ні в сніх, ні в тих, я запитував, чи догове що мені чекати на ту машину. Касир відповів, що треба почекати.

Тим часом ми з уродженцем Африки розговорились. Він дізнався, що це з Малаї. Десь раз на півдні від мого відповісти із стільця, заходив до Михайловича і прошив повідомити, чи вже направ-

лено на його адресу машину. Нитяні піднесені широкі догове мешканці, в нашій іррації, очевидно, багато до чого дійшов власним розумом. І все ж, перекладаючи з початкового «нашірті», порадив дивуватися: як це можна на роботі пийти чаші і грати в шахи? Адже на його баченні, так само наділеною ноторією видав би один чоловік, і йому було б не до чаші.

Минуло кілька годин. За цей час жодна машина до ноторії не під'їхала. Мабути, вадом було не але і без наглядницького та диспетчер-

ді, був дзвінок. Диспетчер повідомив, що постова віднадається на поведілок, бо машина обломалась.

З дому дозволено до агентств, спробувати уточнити, коли ж саме в поведілок має відіслати машину. Звідти відповіли: про поведілок не варто вестись мови. Можна дозволитися зібрати ще на наступну п'ятницю або суботу.

Виникло велике бажання сказати працівниці ненав'язливого сервісу все, що я думаю. Проте мій загарагований на вичних протях соціалізму дався занепад. І ут-

Ситуація

ВІЙНУВАТИ НА АФРИКУ!

сьного она. Я почав сумніватися, чи дочекаюсь чогось. То чи не надійшли буже заплата гроші? І одержати гроші? Проте жодна позиція не зворушила касирку.

Дивні люди! — вигукнув я. — Дізнав, який гроші не цукальні? Виходить, ви штовхаете мене в чіпкі пазури приватників!

Після цих слів касирка вручила мені квитанцію № 085475, і я став чекати машину вже з документом. Проте я не міг відлучити очі від свого квартирного оголошення.

А в малайї і взагалі терпів урава, і він пішов, брязнувши дверима. Подумавши, що в Африці не вистачить грошей, я вирішив, що важко зматися в терпінні з аборигенами Союзу. Наше терпіння, випробуване протягом десятиліть, не вистачить. Проте, важко перемогти. Та за годину вичног малайї я видав мені сльом, і я, назвавши свого квартирного телефона, поїхав додому. На підвароті, переслідуючи з троллейбусу в автобус, з жасом уперся, що можливий агентство вже прислало машину, а я все ще в дорозі. Затефонована додому і почув від друзини, що справ-

римався від різних слів і поклав трубку. А в поведілок знайшов приватника і відіслав свій вантаж на місце. Правда, доносили гроші на дівчину чаші, але мій нерви не вбурали від перепаруження.

Важко гримши, як і що заплатити агентству, і ходив догове. В одне з таких відвідин застав до Михайлова і нашірті повідомив його, що мені з агентством справу на ітакую з індіанців редакції. Олексій Михайлович Швацький у відповід на мою лобачку розповів про такий свій безпомічний чоловік. Адже із замовленнями двадцять машин порадую, відіслати або туди, або туди.

Які енсови можна зроби з цих безрезультатних клопотів? А такі: прості люди іди нікому зі своїми турботами не потрібні. А тому вони самі мають розв'язувати власні проблеми. В тому числі й по перевезенню анітажів. Щоб з роками вийти хоча б на той рівень, який має а цей справі давша африканська країна Малаї.

Борис СИДОРЕНКО.
Київ

НЕДАЛЕКО ДО ЖЕБРАЧУВА

Соціологічний аналіз

Дані останніх републіканських опитувань, проведених під керівництвом кандидата філософських наук В. І. Кудерця, показують, що лише 4,3 відсотка громадян України живуть у достатку, а решта, що живе під зарплати до зарплати або ледве задовільні. — 65,4. Отже, прозвучило, що в основній масі населення републіканці отримали підставу вважати перспективу ринкових зрушень і економіки, які передбачають збільшення зарплат, зменшення і повну резервну армію праці (тобто безробіття).

реальному перспективному жебратству чи, принаймні, втраті соціальної самостійності. Тим більше, що підготовленням до настання ринкових відносин вважають себе лише 16,2 відсотка опитаних. Решта ж або зовсім не готові до них (51 відсоток), або ж вагаються з відповіддю (32,8 відсотка).

Тобто, доводиться констатувати абсолютну неготовність «людського фактора» до кардинальних соціальних перетворень.

На цьому тлі досить несподівано може здатися те, що поряда опитаних країни на ринкову економіку виступають за збереження статусу опитаних, в той час, як іще не вирішили цього питання 33,8 відсотка, а позитивної думки достигають 4,3 відсотка. Навряд чи це викликає готовність «принести себе в жертву» заради здійснення суверенного суспільного ідеалу. Скоріш, позначається підлеглість масових настроїв і уявлень директивному впливу ідеологічної та політичної еліти, яка співає ринкову осанну, та історича втрата мас, які готові піддаватися за принципом «хоч гірше, ніж ніщо».

Які ж проблеми найактуальніші для републіки? На думку опитаних, найбільш актуальними (19,7 відсотка зазначено), екологічна (19,6 відсотка), суспільного порядку й дисципліни (14,7 відсотка), постачання промисловими товарами (10,1 відсотка). Значну увагу привертають проблем забезпечення суверенитету України (7,8 відсотка), життєво (7,0 відсотка), злочинності (6,1 відсотка), медичного обслуговування (5,4 відсотка). Стан міжнародних відно-

син у републіці неюкоть 4,3 відсотка опитаних, а от проблеми забезпечення суверенітету, свободи й демократії, як не дивно, лише 2,2 відсотка. Сказати, що з останнім питанням републіка вже анітак добре, навряд чи можна. Отже, що: голодомір і босим не до свободи! Якщо і справді так, то зрештою, на що мені заходити до опитаних, які волли б повернутися нас до старого стану речей. І як помилувати ті, хто звязався, до того ж демократії владі через деструктивний соціальний ді.

На яких же шляхах слід, насамперед, шукати розв'язання посталих перед країною проблем? Політику «твердої руки» підтримають 22,7 відсотка опитаних. Отже, абсолютна більшість виступає за рух до економічного й політичного реалізму, доцільності й культури. Тим більше, що й значна частина прихильників «жорсткого вирішення» має на увазі, як не тоталітаризм, а рідше, заходів до економічного встановлення необхідних у будь-якому суспільстві порядку й дисципліни, які неможливо досягти шляхом свободи. Тобто, мова йде про нейтралізацію наслідків демократизації у країні, політичної й соціальної старості населення якої формувалась

століттями державного всевладдя й утиски. Та от чи ж можна досягти чогось такого «сильною рукою», не прирікаючи односторонно на прилюдження й сам задум демократизації? Треба думати, що ні.

Що ж, не надто весело й оптимістично зустрічали громадян суверенної України ідеї, що хоч ніхто й не сподівається, певні підстави для оптимізму є. Так, безпристрастно дані анкетування засвідчують, що хоч ніхто за кордон на роботу погодився б кожен другий з числа опитаних, та відійти туди для постійного проживання хотіли б лише 3,4 відсотка з них, в той час як категорично проти — 71,1 відсотка. Тому нам є на що сподіватися, хоч і мовля змиряться зі втратою вислідок міграції (і вже в найбільшій роки) принаймні 10—15 відсотків населення, а інших і найбільшій робітників, інженерів, вчених. Та як нежале мігрантів повернутися додому, що жодного знання, уміння, досвіду. А будуть відвідати двері українського доому. То й дехто з нас загубивши мову, яку координувати, напевне, захоче взяти участь у відродженні своєї етнічної батьківщини.

Степан ЛАВРИЧЕНКО, соціолог.
Фот.
Микола КОЗЛОВСЬКИЙ.

У ШВЕЦІ ВСЕ Є?

Астрологи стверджують, що на долю і вчинки дітей Землі безпосередньо впливає рух небесних світил. Вочевидь, শেষ незвичайне ілюзі. І в শেষ незвичайного літа, в শেষ незвичайного року, проміжку часу трое юнаків скрували літак Аерофлоту в Швецію. Михайло Мокрецов, Дмитро Семенов і Анастолі Митяленко не були акаюмі помик собою, ніколи раніше не зустрічалися. Та мотияні їхніх вчинків і спеціалі заохоплення літаків напроуді скоки. Хлопці засумнівалися в тім, що в лоні різних Вітчизин-меморіалів люди, з різних куточків України, а там, у крайніх напівлітати-стичного Заходу, людина людини — вовк.

Захоплення літаків, повітряний тероризм у всьому цивілізованому світі суворо караються законом. Знешкодити злочинців у авіалайнері особливо важко, бо ж під загрозою життя десятків, а то й сотень пасажирів. Та чому ж саме громадяни правових держав із великим співчуттям поставилися до Анастолія Михайленна?

Клопотання про його подальшу долю взяв на себе навіть уряд Швеції. До Львова приїжджала творча група шведського телебачення, на адресу сім'ї Михайленків надійшли десятки листів із розматніми пропонаціями, запевненнями, що в очах громадськості! Анатолій Михайленко не є злочинцем. Ізді-йшов лист і від міністра юстиції Швеції Лейли Фрей-вальд:

«...Ми постійно одержуємо інформацію від посольства Швейцарії у Москві, яке має інструкцію пильно стежити за тим, що відбувається (...)». Від адвоката ми одержали інформацію про те, що адвокат А. Меленко, який обвинувачено у викраденні літака і його не буде обвинувачено у відмові від служби в армії. (...)». Дозвольте мені ще раз запитати вас, що я поділяю ваш бачення від того, що трапилось, і глибоко співчуваю вам, і що це може відбуватися. Звичайно, я й надалі домігся по виплаті кому справу.

Лейла Фрейвальд».

[illegible]

СТАВКА — ПІВЖИТТЯ

[illegible]

- Граната — «проїзний кантион» до Ш...

Льотчини слухали, змінили курс на Стокгольм навіть не поговоривши з горе-терористом», який зацікавив від страху.

Історія Анастолія Михайловича поставила рубіж — перед совістю, правосуддя і совістю громадськості — багато неучених проблем.

Сталося так, що батьки наступного після війни вивуши дитину 28 червня 1945 року в селі. А коли повернулася 1 липня додому, застала її дві дівчата сидіти на лавці біля дверей казарми сільських. Вони були в одній літній сукні, Михайленко розглядався, бо ж ніхто з них ніколи в літніх сукнях не бачив. Дівчата вийшли. (Побутування в родині вояки, Михайленко, О. Т.).

Мені дуже важко було повернутися додому після війни. 30 червня літак TU-154 вилетів з Львова до Ленінграда рейсом 86-78. Серія прапорів була змінена на радянське кахляно. Над територією Білорусі льотчики обстріляли невеличкий місток. Діти вийшли з літака, і ми пішли курсом. Не довго йшла шляху, що веде до аналітичної записки І., плотиною, де ми зупинилися. Там ми пішли, але не вступили в ніякого служб, всупереч заповідям гласу, всупереч вимогам інструкцій, яка велить не вступати в розмову з німцями, розмови, внаслідок до великих наслідків, що служило зведенням курсу на Стокгольм.

Вони були вивантажені з озброєних автоматами бандитів, з одного боку, а з іншого сторони, з «шведської» СДП.

Згодом, кваліфікуючи на суді з точки зору закону такий перебіг подій, квітський адвокат Аїаголій Фатєєв констатував: у вчинку Михайленка немає складу злочину. Керівництво Аерофлоту зробило свої оргзв'язки: екіпаж за непрофесійні дії розформовано. Через два тижні після польоту, 15 липня, Аїаголій написав батькам лист із Стокгольмської тюрми:

«Якби ви тільки знали, як я дивився на вас в останній раз, коли ви від'їжджали на машині. Я не міг заснути всі ночі й мучився, думаючи про вас, особливо за маму переживав. І цей лист я пишу також зі слезами. Тут, у тюрмі, мені зночі сняться про вас. Як ви там? Як ваше здоров'я? Я сильно скучу. Мене мучать тяжкі думки, кілька разів губив пам'ять. Якщо мене віддадуть у Союз, то

[illegible]

тону до Швації.

ниги нурс на Стокгольм,
горе-«терористом», який

...поставила рубя —
я і совістю громадсько-
лем.

[illegible]

На захист Аіатолія стали численні громадські організації Львова, група депутатів Верховної Ради України. Як справедливий прусуд живучим рецидивам тоталітарного режиму прозвучав на суді виступ Ярослав Михайлович, матері південного

— Це злочини проти ді-

тей — змушуватя їх гасити «гарячі» гошки. Чя поісхотсе заслужену нару за випадки смерті в армії? Ми посилаємо служити адорових дітей, а нам повертають калі, що їх списують з армії, як гнилі овочі з бази. Сия полетів у Швецію не за красивим життям.

Як відповідь тисячам солдатських матерів і звернення громадськості прозвучав пристрастний запит адвоката:

— Якщо ми не в силі врятувати державу, то врятуймо хоч істину. Вона, врешті, допоможе врятувати державу...

МОЛИТВА МАТЕРІ
І СИНА

Перед Різдвом Анаголій повернувся додому. Щодня він відправляє за кордон

близько десяти листів. Відповідаючи доброзям, яні абсолювали за нього. З домі майже не виходить. Мати потерпає: «А раптом виледають?»
Вийшли з сномі тільки на службу Богу. Анастолі любить самітніть. По тільки на самоті можна малювати Богоматір з немовляти. Описати б щасливий кінець цієї історії й сказати, що наліть Богоматір на картинках художника-самоука й толія Михайла усміється до автора кучотчяни уст, та його драма малю схожа на різьбаний казку. Сидить, сидить, ходить по своїй квартирі, заклашши руки за спину.

— Дитино, схаменися. Ти вже вдома, а не в намері...

А син послухає маму, а потім заглибиться в свої тривожні думки, які ширяють маршрутом Львів — Стокгольм — Львів, і знову змикає руки. Що вдієш, умовний рефлекс...

У колі сім'ї Тіому добре, дуже добре. Та в розмові з мною він зізнався, що й нині рідна батьківщина уявляється йому радше мачухою, аніж матір'ю. Уряд Північ дав хлопцеві дозвіл на відліт з України, у зв'язку з чим після того, аніж він відбув покарання на об'єктах чужодного господарства, являючись органами, що відносять виконавцю вироку. Гості зі шведської діаспори, оглядаючи його доповідь, зауважили, що він колись навчався в тамтешній Художній Академії. Може, й справді?

Тепер, з віддалі часу, про перебування у Іллівеці в кю. го дедалі більше світлїх споминів. Бо там навіть в Ізоляторі до нього ставилися як до людини. Про слідчий Ізолятор управління КДБ по Львівській області Анаголій говорив неохоче, ніби з острахом.

Анатолій покн що вдома, та думки його болісно б'ються об заграбовані вікна дійсності: що далі?

Оксана ТЕЛЕНЧІ

ТЕЛЕВІД. Оксана Євгенівна, дивися одного хорошого року доведеться чекати 22 січня. Забула фак журналісти в Львові, де працюючі університеті імені Франка К. задоволює 6, н. д. подолала до Києва шукати життя. І хоч я знайшла його, працюючим в аспірантських н. с. зрозуміла: «завжди» три рази до вчора. Самі стільки азійські юнаки. Дізнавшись л. що львівські ліван вже не сто задік папах, а зійшли з н. с. «дестабілі» і пішли в люд: фіксовано казати у новому герого міста», поварулася до берега. Нікі — власний кордант «Голосу України» по Львівській області.

Фоторепортаж

ДО СВОЇХ, У ДИТИНСТВО

...Ви загаялися на кілька секунд — а нашу дитину вже підхопив на руки Мікі Маус, або Піф, або якась завсім невідомна істота. І, будь ласка: «Плати, батьку, за карточку!»

Батьку — платити, і не лише «за карточку», а й за всю ацію радистів, за ялики, за пасмішки дітей і дружини, за те, що самачу ралтам теж захатілося на коня (ат аби хта підсадив), за те, що ви

на мить зазирнули до своїх — у казку, зрештаю, за те, що ви давна вже не задирали голову так високо (що там, на вершечку ялинки?), ба звикли дивитися більше на боках — де ця дають...

Власне, ви й зайшли сюди, до міської ялинки, праста так, на даразі. Вам треба було на Бесарабку. Вмикаєте третю швидкість — і туди. Сюета. Прощайай, казко!..

Михайла САЧКО.
Фата автара.

УКРАЇНЦІВ У
БРЕЖНІВСЬКИХ
ПОЛІТЗОНАХ
БУЛО БАГАТО,
АЛЕ ОДИН З ІН-
ШОГОДНІ — НА
ПОЛІТНЧНІЙ
ХВИЛІ, ІНШІ —
ЗА КАДРОМ
ІСТОРІЇ...

Прочитавши у Союзників, що «здержування» мовою ставленням табору була українська, та вже час дослугати і до іншого російського інтелігента — Андрія Сіхарова, у Нобелівській пошті якого чим не більшість віршів дисидентів — українських, чим тих, від з України. А це вже, доречі, 60-ті і 70-ті роки — страшний час політичної дурлики, нападів на лисинку, народницьку, наклепів на ліві замість хрещенина обіжаних дисидентів, нападів на ЦРУ і замість зарезу шматка м'яса-Україна просить у того свого дитиня подати шматок адовички. Чи ж подасті!

Отож мені не дуже хочеться представляти вам клініку, лікар-психіатр за фахом, членом Національного галузьного асоціації, а також членом міжнародних асоціацій, що треба уточнити — американської, британської і німецької, а з Парижем — то вже інше, там його іменем називають психіатричний центр.

С. ГЛУЗМАН. Взагаль-то правозахисний рух, про що ми зараз відверто говоримо.

всіхіатр з провінційної лікарні пише заочну оправдальну судмедекспертизу від іменню Григоренку...

— Слово «тоталітарна» вчув щоденно. У сім'ї мене виховали без ілюзій зашореності. В студентські роки познайомився з Віктором Платоновичем Некрасовим та Леонідом Плющем, вони дуже багато мені дали, зокрема можливість читати самвидав. До Некрасова, власне, було ще одне цікаве знайомство, — з сім'єю Корзани. Натуральних

— Семене Фісельовичу, одна з рубрик, яку ми започатковуємо а нашої газеті, — «Декларації і дійсність». Надякларували ми багато чо-го, а народ як не мав основних людських прав і свобод та і досі не мав. Хоч, акс-ловлюючись мовою наших парламентаріїв, «народ ви-малає»

— Я не вважаю, що це
лише Гербачова чи Ве
ховної Радн. Тут все набіга
то складали. Гербачов та
ж дитя цієї системи, я
мільйони радянських грома
дян. Тоді треба говорити, ч
хочуть і чи можуть нести
себе на хрест радянські гр

телебаченню, не воглошувати промов на мітингах, на яких не люблю бувати. Але я не можу сказати, що не висоуюсь, бо брав участь у кількох міжнародних симпозіумах, маю кілька серйозних публікацій, з моєю допомогою Свердловська кіностудія зняла фільм про генерала Григоренка і зловживання у психіатрії. Зараз на Київській кіностудії за моїм сценарієм знімається фільм про Святицького і Стуса.

Нещодавно виступав у Комітеті конституційного нагляду Верховної Ради СРСР у якості експерта, позаштатно працюю в комісії Верховної Ради Союзу над створенням нового психіатричного закону і готую ґрунт для розроблення свого республіканського.

А нещодавно мене запро-
сив до себе... міністр охоро-
ни здоров'я Спіженко і ска-
зав приблизно так: «Чув
про вас, Семене Фішелевичу,
вле думав, що ви давно
десь за кордоном — в Із-
раїлі чи в Америці... Треба
зблизити з нашою психі-
атрією, а я не психіатр...»

Отож я й взявся організувати незалежну асоціацію психіатрів України, устновче зібрання якої має відбутись в січні.

Якщо ж розуміти ваше, Анатолію, запитання буквально, — тобто, чому не проінвазував в народі, депутати. Звичайно, якби це було необхідно для загальної справи, то куди б я дівся (Ой, мій товариш з Москви відомий правозахисник Сергій Ковалов також не хотів

культуру і розуміння своїх прав та свобод. Європейський дім, європейський рівень для України немислимий без європейських мислячих людей

— української інтелігенції. А шлях до цього — приватна власність, бо це, на мій погляд, єдиний інститут, який дає людині можливість відчувати себе не просто одним, не просто складовою, а ізолюваним суб'єктом з якимись правами і свободами. Хтось з великих сказав, що культура з'являється тоді, коли в державі з'являються лишки. І від того ми нікуди не втечемо. Чернець на воді і хлібі може бути великим мислителем, міг стати інтелігентом європейського рівня Іван Світличний, багатьох злочинів — селянин, а цілий етнос

— ні. Тому спроби окремих ліній звести внаслідок з колін якоюсь однією ретельністю бездієвності. Я не бачу великої різниці між правим і лівим голодними натовпами. Адже вишвицняк і мова — то ще не все, хоч і дуже багато. Та й мовою вроду не повернути одням створеним осярдеві української мови місцях, доки не з'являться конкурентоспроможна українська інтелігенція, яка, наприклад, напише чудові обсяги, скажімо, з математики чи біології, і студенти читатимуть їх на тому ж нивисі, вони українською мовою, а тому, що вони з

Без культури, освіченості, розуміння своїх прав і свобод немає розуміння суті тоталітаризму. А самостійна навіть без комуністів, але тоталітарна Україна, — це проти такого майбутнього.

— І наостанок. А й справді, Семене Фішельовичу, давайте важливо, що міністр Спільного далеко не одиницький у своїх подвизуваннях, зустрічає вас «ще» тут... а не в Ізрелі чи в Америці, куди люди наші сунуть, як то мовбазарний зльодини...

— Потрапивши до табору, я зрозумів, що нас кинули на ковчегів знищення. І тоді я, мій табірний інвентар Іван Світличний, Ігор Калікеч, Валера Марченко, весь чоловік 30—40 з одного табору, а одні день пізніше заявив про те, що мені нічого спільного не хочемо мати з цим тоталітарним режимом і бжасмо вийхати кудись.

Друга спроба була у жалювливому 1982-му, коли я вилетівся. Як страшний і Афганістан, змушавши з Сибіра, Афганістан, тут і тікі сумніви не було, що мене знову везуть туди і туди вже доведеться вимирати в таборі. Не випустили хоч до цього прямо-таки змусили покинути Ватиканський Вронда Любського, геми рала Петра Григоренка, який не хотів нічого. Все просто — системи вже нічого брати в розрядку і гумані

Потім, з настанням перебоїв, мене дуже інтелігентно викликали до Київського ВВІРУ, і майже прямо питаючи, що я можу виїхати. Та я усміхнувся і, відмовився...

Коли ми станемо європейцями

ЧЕРНЕЦЬ НА
ОДНІЙ ВОДІ
І ХЛІБІ МОЖЕ
БУТИ ВЕЛІКМ
МИСЛИТЕЛЕМ,
А ЦІЛИЙ ЕТНОС
— НІ.

розпочинався тоді, коли з'явився тоталітарний режим. Ну чому виникли з кривини Бердяєв — цит російською, в широкому розумінні, інтелекції. Чому Короленко постійно боровся за справедливість. На мій погляд, Короленко якраз класичний тип українського

Але заведено вважати, що правозахисний рух — це 60-ті роки. Після ХХ з'явду, після того, як трішки відчинився квартирка-нехай не в свободу, то в усякому разі, у якусь ступінь гласності. А потім цю квартиру почали припиняти, і в такій великій країні частина інтелігенції, і не тільки інтелігенції, зробила спробу заводити цьому.

— Так, українці в бреш-невських політзагонах порівняли з ініціями було багато. І все ж, якщо брати українську мову в цілому, то, мабуть, найбільш додалися до серця вояки Війни пори ІІ, м'яко кажучи, лібералізм і людське нещастю, знайшлися жеза. Справа, звичайно ж, не поволула перетворитися в історію, що пам'ять цю не позичати. Зважаючи майстерно навчелені торі й ілюції, через що більшість з нас ширію піршла в те, од чого нині несамовито коче. Ідуть на війну, не знаючи, що історія гуманізації і найдетократичніюїя знати правду про генерала Григоренка, не кажучи вже про цілу пекітарію, що заходяться з нормальних людей робити божественні, і

мвдяни. Адже це дієси хрест — права людини, суцільство повити за це. Наш народ у своїй бідності просто не готовий, у нас нема правової свідомості, у нас зовсім інші цінності. Вимагати можна багато.

Так, паспортний режим не закон, це підзаконний акт, що є порушенням не просто Декларації прав людини, а успішних ішніх акцій, які встановлюють самого конституційного принципу СРСР. Але зараз потрібна еволюція (тільки — не революція) в паспортній політиці. Головним кроком у дотримання права має бути ліквідація секретних матеріалів. Коли громадськість їх може одержати, а наступні кроки будуть зникнення успішних обмежень. Але не одразу, те що є в нашій бідній країні не вистачає квартири, у нас проблеми з розподілом продукції, з необхідності це будувати країну великою деструкцією.

— Можливо й переоціню, припускаюся думкою до того ваш дисидентський монолог, який не вгрізла до решти тоталітарна систематизація розколюючи на бріді перебуваю і гласності. Скажіть одні з вас — на виступку української політичної і соціальної хвилі, ініціатива чи адекватна, ініціатива згубилась чи адекватна згубилась за кадром історії. Дякую за перепрошунок за категоричність, але для тих, хто вас мало знає, ви, напевне, — в другій групі...

та Андрій Дмитрович Йом сказав: «Сергію, треба», той зараз очолює Комісію прав людини в російськом парламенті). Хоч не можу сказати, що я на його місці був би щасливим

— Чи не з огляду на нинішній стан справа в українському парламенті а саме припущення про цю «нещасливість». Уже ж чуються гукні голоси про розпуски Верховної Ради.

— 3 цього приводу я і впадаю в депресію. Можна ставитись до цього по-різному, критикувати чи хвалити, але якщо спойнимо поміркувати, то треба погодитись тим, що ця Верховина Рад відповідає народів, який образ. Нехай би вона складалась із самих Сахарових, нехай би приймала найкращі закони, але мало що змінилося б. У народі олбрани

Анатолій БЕНЬ

Співзвітний кореспондент з питань права людини.

Народився в Вінницькій 1959 року. Щоб потрапити на строкову армійську службу (співських недогодів не признають), з дипломом вчителя історії і суспільствознавства подався на роботу в районку газету. З тих пір — у айспівомі, обісній, республіканській прасі. Гордиться тим, що давіч адило спізнався: а) аспити до КПРС чи до якої іншої партії, б) заробити на носі народне прислів'я: «Хто на правді грає, тому скриняку на побі поб'ють».

ХОДЕ ІЛЛЯ НА ВАСИЛЯ

THE EXPANDED

СКІЛЬКИ Ж МОЖНА МОВЧАТИ?

А тепер і я підписуюсь:
Голова Київської організації
Спілки композиторів Украї-
ни, рядовий від пісні, на-
родний артист Радянського
Союзу, член Київського
міського КП України, чес-
ний громадянин міста Києва

ВСЬКИЙ:

ВІВ,
ВІК»

строфи. Найбільш вдяч-
робота Горбачова полягає
у тому, щоб допомог-
Україні одержати свою
незалежність. Зробити міцні-
їхні банки. Їхні валю-
зробити нормальними їх-
національні армії і разом
зміцнити стратегічну
оборони усього Сою-
крім того, вирішувати
логічні проблеми — на-
бачова вистачить цієї ро-
аби він розуміє за неї

ж ми стоїмо нині на
переломі, коли реак-
сила намагуються ска-
людям, що перебудова
чого не привела, давай-
моявля, повернемося на-
Але вчорашнє нам нічо-
не дасть, крім дальшого
знання до повної кризи.
сь боротьба цих тен-
— будівництво Украї-
по повернення до попе-
ного імперіалістичного
зу — є основна риса те-
шнього дня.

2.
Україна не може нині бу-
соціалістичною в тому
сенсі слова, яке ми вкла-
в нього дотепер. Вона
має стати країною із
своєю економікою, де
існував би і державний,
і приватний капітал, і всі ці
форми власності були б рів-
ні перед законом, конку-
вали б між собою.

Як само й уряд республі-
Хай працював би один,
і, скажімо, більше під-
уважав державну сторону.
Щось не виходило, на-
місце міг би прийти ін-
ший, який видав би пере-
приватизації. Якби й
вийшло б щось не так,
би створили якийсь тре-
компромисний. І нехай
они теж конкурували між
собой, як поки суспільство
прийшло б до якоїсь рів-
новаги.

Нині, я вважаю, вихід
української кризової ситуа-
ції — це наполегливе будів-
ництво держави. Україна по-
винна стати результатом са-
мостановлення української на-
ції, тобто з державною укра-
їнською мовою, власною ку-
льтурою, економікою і т. ін.
Всі нації, які живуть на
Україні, мають жити, вільно
розвивати свою власну ку-
льтуру. Ми повинні створи-
ти ліберальну державу, де
кожен, незалежно від свого
визнання, майнового ста-
тусу, повинен бути як вільний чоло-
вік.

Так само — і я вже тор-
каюся цього питання — ми
маємо створити вільні форми
власності і державну і при-
ватну. Це дуже важливо. Бо
то не буде цих конкурую-
чих до знову настане винят-
но соціалістична власність.
Ми знову не вистачить
аргументів, щоб зробити Украї-
ну оптимальною державою.
Оптимальна багатопартійність —
факт нашого життя.
Що Комуністична пар-
тія повинна знайти у собі сні-
вдовитися від керівної
ролі і не втручатися у про-

цес управління Радами, у
мене не викликає ніякого
сумніву. Тому я закликаю
комуністів до їх особистої
совісті ради спасіння народу.
Зокрема, в такому аспекті.
Після другої світової війни
Західна Німеччина була, як
відомо, у вкрай важкому ста-
новленні. Але міжнародна спі-
льність через план Маршал-
ла допомогла їй дуже швидко
стати на ноги, беручи до
уваги те, що будеється де-
мократична країна.

Я маю дуже серйозні ви-
домості від дуже серйозних
людей Західної Європи, що
Україна теж могла б діста-
ти таку допомогу. Але за од-
нієї умови: що ми будемо
державою ліберальною по від-
ношенню до всіх людей і
націй, що ми прагнемо ба-
чати Україну відріженою з
точки зору демократії.

Вважаю, що така метя —
благородна сама по собі. Ми
не можемо допустити, щоб
на Україні знову виникла
диктатура або особлива пере-
вага якоїсь крайньої партії.
Нехай над нами панують ві-
домі усьому світу принципи:
людина має право на свобо-
ду, на життя і на власність.
Іншої перспективи в нас не-
має.

3.
Так, питання про землю,
годинище, її приватизацію, бу-
ло і в історії нашої держави.
Воно має кардинальне
значення для розвитку ринко-
вої економіки. Знаєте, наші
попередні діячі люблять ви-
кидати такі слова: братерська
допомога, безкорислива до-
помога, надати землю, поди-
вувати землю. Економіка так
існувати не може. Економіка
не може бути милостивою.
Що значить — роздати зем-
лю? Просто так — взяти й
роздати? Хто ж тоді її буде
цінувати? Земля є засіб ви-
робництва, і треба звикнути
до того, що вона виступає
в ролі товару. Отже, землю
треба продавати як товар.

Однак купівля й продаж
землі повинні бути суворо ре-
glementовані й відбуватися
під наглядом державного зе-
мельного банку. Продавати
землю інакше, ніж через міс-
цеві Ради і відповідно через
зв'язані з ними земельні бан-
ки, неможливо.

Людина, яка купує землю,
одержує одночасно великий і
довгостроковий кредит. Пер-
ші десять років вона платить
дуже мало, в основному, від-
дає борг за кредит — якщо
вона працює на землі добре
і має високі прибутки, ці
гроші для неї не страшні.
Після десяти років, коли ус-
пішні господарювання очевид-
ні, банківський борг зникає,
і земля переходить у
власність людини. Однак, ко-
ли наступні 15 років засвід-
чать, що на землі йде діло
погано, з господаря стягу-
ється великий борг або зем-
ля від нього відкуповується.
Потім виплачують і стільки
грошей, скільки він повернув
раніше, з урахуванням тієї
шкідли, яку він завдав землі.
Від такого продажу банк
весь час виграє.

Таке моє бачення цієї про-
блеми. Я вважаю, що нічого
не можна дарувати. Нічого
не можна просто виділяти.
Треба продавати. Але в
умовах, вигідних для того,
хто це хоче робити.

З другого боку, люди, які
спокоюнці працюють на
землі, мають право на влас-
ну ділянку. Розмір її зале-
жить від географічних умов.
І коли людина виходить на
пенсію, залишається власни-
ком землі. Вона сама оброб-
ляє її або здає в оренду —
тому ж колгоспів чи іншим
людям. Якщо вока не може
і цього зробити, землю від-
куповує земельний банк.
У всякому разі, селянин, від-
працювавши на землі, повин-
ен стати власником того
шматка, який повністю може
забезпечити його сім'ю.

СЛОВО МАЮТЬ ЛІДЕРИ

4.
Я не вірю, що в нас мо-
жуть трапитися якісь аж над-
то серйозні міжнаціональні
чи інші криваві конфлікти,
кровопролиття. Ми повинні
зайнятися ділом, а не бійкою.
Ми справді повинні прийня-
ти дві форми власності, дві
форми підприємництва, ве-
сти таке господарство, ні-
де і ніщо не пропадало, щоб
усе, що є на території Украї-
ни, стало власністю народу.
То є так багато роботи ко-
жному, що на такі дурниці, як
громадянські сутички, націо-
нальні конфлікти абсолютно
немає часу.

5.
Якщо ми хочемо створити
незалежну державу, то в ній
мають бути дві основні особ-
ливості: власна армія і влас-
ні гроші. Україна повинна
мати свою армію. Бо хіба іс-
нує хоч одна країна світу
без власної армії? І хіба ці
армії в цивілізованому світі
не є стабілізуючим фактором?
Отже, в Радянському Союзі
мають бути дві армії: націо-
нальна і стратегічна.

Українська національна
армія, як на мою думку,
повинна будуватися так, щоб
у ній були українські офіце-
ри, які вели б солдатську
муштру українською мовою.
І нічого дивного тут немає.
В Радянській Армії і зараз є
тисячі офіцерів, які могли б
виконувати цю місію.

Разом з тим молоді люди
повинні служити недалеко від
своїх домів, часто бувають
в своїх родинях. Саме це і
наближить армію до народу.
Така армія набагато краще
утримуватиметься і стане в
десяти разів дешевішою.
Зрештою, чому наші люди
мають їхати кудись далеко,
займатися справою чужих на-
родів, коли і вдома роботи
немає?

Інша справа — стратегіч-
ний захист Радянського Сою-
зу, забезпечення світової
безпеки, скажімо, в ядерній
могутності. Справді, поки іс-
нуватиме ядерна могутність
інших країн, то повинна бути
така і в Радянського Сою-
зу.

На цю стратегічну армію
має вкладати кошти кожна
союзна республіка. І ця ядер-

на зброя повинна стати влас-
ністю всіх республік, влас-
ністю співдружності радян-
ських держав. Ця армія —
високооплачувана, в ній слу-
жити — престижно і вигід-
но.

Кажу ж, незалежна кра-
їна неможлива без власної
армії. Вона виконуватиме не
тільки оборонні функції, а й
інші, скажімо, такого сторо-
жового характеру, як стихій-
ні лиха та інше.

6.
Він знає, у тому, що Вер-
ховна Рада у теперішньому
складі може працювати ус-
пішно, я не маю сумніву. А
от чи нинішній парламент
розуміє високу місію, покла-
дену на нього, не зовсім упев-
нений. Мені іноді страшно,
що значна частина депутатів
боїться незалежної України.
Вони хочуть Союзу, але не
знають якого. А єдиний наш
вихід, єдине щастя всіх лю-
дей, які живуть на Україні,
— в утвердженні нашої не-
залежної держави. Тієї, що
знаходиться у співдружності
інших радянських держав.

повинні разом бра-
ти участь у вирішенні
ліній справи. А час
за ким правда. Ми
зрозуміли, коли огля-
дімо історію, що сто-
їть за цим, і тепер му-
реш було робити
— інакше. Що з
зроблено. Головно
не діяли гірше, не
вимагає оптималь-
ної роботи. А він — у н-
дружній праці.

2.
Вихід з політич-
ної кризи — це
мірою позначення
цієї програми по-
шої економіки і
відносини і в тих
екстах, які ми пр-
Якщо говорити
не вдвоєчесь до
то нам для вихо-
вого стаю насам-
хідні громадянсь-
дисципліна і пор-
пільстві, значне
ефективності вир-
Що для цього?
Ян уже говорив
чергові дії уже
концепції переходу
Вона затверджена
Верховної Ради. І
концепції — різ-
до соціальних пр-
людини. Засобом
може бути і розд-
і приватизація пр-
зей народного го-
і основне — над-
формам власної
умов і прав. Це
розвиватися конк-
якої неминдліве
мічне життя, під-
подарства до в-
випуску товарів
споживання. А це
знати певну наці-
суспільстві.

Якщо поглянути
частину цієї про-
розвиток села, в-
ження, а це ме-
найбільше болить
найближчі реал-
свме в цій сфері.
зробити структур-
усій економіці на-
ла, повернути до-
важний бюджет і
інших галузей вир-
є цілком реально
може бути бага-
в якій бідне село

3.
Земля — ви-
ність української
те, що належить
роду, не може б-
том купівлі-прод-
туватися, володі-
можна, але без
ження. На цьому
стою. І знаю, що
ціло поділяють ч-
татів. Крім того,
ки знаходжу в ч-
ствах від виборці

Сьогодні мова,
ку, має вестися до
чи може бути лю-
нім господарем
птів, в тому чис-
лі, і що потрібні
аби вона почув-
владним господар-
Якщо людина
мельною ділянкою
якої визначається
кодексом, якщо п-
порядкається р-
своїй праці, то в-
тме себе і дія-
подар — без бу-
плесків неповної
під час дискусії

Олександр МОРОЗ:

«Я вірю в розум народу»

1.
Ситуація на Україні й до-
сі лишається складною. У
політичному плані насампе-
ред тому, що триває даль-
ший процес політизації су-
спільства. Цей процес ніколи
й ніде не проходив просто.
У нас же, крім усього іншо-
го, є свої особливості, які
додають складностей.

Політизація набирає розго-
ну не тільки у великих міс-
тах, де є індустрія, культурні
політичні центри, а й сягає
у глибину, у найдавні села
республіки.

Саме стрімка, я б сказав,
аж надмірна, політизація су-
спільства, навіть коли б ми
не брали до уваги економіч-
них проблем, сама собою
створює напруженість у стос-
унках людини з людиною,
людини з органами управлі-
ння, з органами влади тощо.

А напруженість ця, як не
крутити, зводиться до дуже
простого пояснення: іде за-
пекла боротьба за владу.

Нинішня політична ситуа-
ція загострюється економіч-
ною нестабільністю. І якими
б оптимістами ми не були,
треба сказати відверто: не пе-
редкризовий стан, а справж-
на криза розгуклася в еко-
номіці. Не треба ні собі, ні

комусь іншому затуманюва-
ти голову і пом'якшувати
оцінку того, що сталося. Ні-
коли і нікому в світі ще не
вдавалося безболісно пройти
через такий етап, ось тому
надто кепсько почуваємося
нині й ми. Нам доведеться
зводити ще немало прикрос-
тей, аби вибратися з важкої
економічної кризи. Особливо
важким, на мою думку, буде
нинішній і, очевидно, поло-
вила наступного року.

Економічні негаразди, як
завжди, ускладнюють соці-
альні проблеми. Назрів ряд
суперечностей, які треба бу-
ло б розв'язати раніше, зо-
крема, між містом і селом,
трудою і вільною, між мі-
стою і селом і цілий ряд
інших. Вони до цього часу
залишилися не тільки не
розв'язаними, а, навпаки, ву-
зол їх ще більше затягнувся.
Усе це, зрештою, призвело
до кризи в усіх сферах на-
шого життя, аж до кризи вла-
ди.

Зараз стало модним шука-
ти винного в тім, що стало-
ся, і зв'язок деяких схід-
ноєвропейських демократів
сипати всі шпиги на голови
комуністів. Не хочу багато
говорити про те, що всі ми
жили разом — і комуністи

і не комуністи — і спільно
будували свій дім. Ми живе-
мо в суспільстві, яке має
свою історію. А історія є та-
кою, якою вона є. І кого б
ми не звинувачували, де б
не шукали крайнього, дійс-
ність треба сприймати, а пе-
реконаній, не для зведення
рахунків, в діля того, щоб
тверезо оцінити здобуття і
промахи на своєму шляху,
рухатися далі. Чи можете ви
назвати хоча б одну країну
світу, де не виникали б в її
історії громадські напруже-
ння, ті чи інші кризові яви-
ща? Отож я впевнений, що
з них треба виходити гідно,
згуртовано, в не хапати один
одного за барни.

Опозиційним силам зви-
чувати когось легко, бо
вони це не брали на себе
відповідальності і починають
свою діяльність з чистого ли-
ста. Як нажуть мудрі, не по-
миляється тільки той, хто ні-
чого не робить. Комуністам
же довелося немало попра-
цювати, щоб вивести країну
на рівень могутніх держав
світу. Отож і помилки їхні
були немикучими.

Сьогодні не треба ділити
суспільство на чорних і бі-
лих. І комуністи, і безпар-
тійні, і члени інших партій

ПОЛІТИКА

Українська національна армія, як на мою думку, повинна будуватися так, щоб у ній були українські офіцери, які несли б солдатушину мурчур українською мовою. І нічого дивного тут немає. В радянській Армії і зараз є тисячі офіцерів, які могли б очолювати цю місію.

Разом з тим колючі люди повинні служити незалежно від своїх домів, часто добути в своїх родинах. Саме це і наблизить армію до народу. Така армія набавляла краще утримуватиметься і стане в десятки разів дешевішою. Зрештою, чому наші люди мають їхати кудись далено, забавляти справу чужих народів, коли і вдома роботи немає?

Ішла справа — стратегічний захист Радянського Союзу від агресії з боку Заходу, скажімо, в ядерній могутності. Справді, доки існувала ядерна могутність інших країн, то повинні бути та й в Радянському Союзі.

На во стратегічну армію має вкладати кошти кожна союзна республіка. І ця джер-

на збор повинна стати власністю всіх республік, дільністю співдружності радянських держав. Ця армія — високооплачувана, в ній служити — престижно і вигідно.

Якщо ж, незалежна країна неможлива без власної армії. Воно аконується не тільки обороною функції, а й інші, скажімо, такого сторожого характеру, як спляти і анха те іше.

Виняє, у тому, що Верховна Рада у теперішньому складі може працювати успішно, я не маю сумніву. А от чи ініційний парламент розуміє власну місію, покладену на нього, не зовсім певний. Мені іноді страшно, що значна частина депутатів боїться незалежності України. Вони хочуть Союзу, але не мають нічого, крім слів, які виходять з їхніх рот, і єдине щастя всіх людей, які живуть на Україні, в утвердженні нашої незалежності. Тел, що знаходиться у співдружності інших радянських держав.

повинна знову братися за спільні справи. А нас розбудити за ким правда. Ми дуже розумні, коли оглядемося на підступні чоти роки назад, і тепер мудрішою, що треба було робити так, а що — інакше. Що зроблено, те зроблено. Головне, щоб ми не діяли пріше, ніж сьогодні виняє оптимістичний варіант. А він — у наповненні дружинній праці.

Вихід з політичної та економічної кризи вже аконісую позначений концепцією програми переходу нашої економіки на ринковий механізм і в тих закономірностях, які ми прийняли.

Нині говоримо в цілому, не вдаючись до деталей, то нам для виходу з кризового стану насамперед необхідні громадянський спокій, дисципліна і порядок, а не пласти, значить підняття ефективності виробництва.

Що для цього потрібно? Як же творити, перш за все, чергові дії уже названі в концепції переходу до ринку. Воно затверджене на сесії Верховної Ради. Головна ідея концепції — рівний поворот до соціальних проблем, до людини. А це вимагає, щоб може бути і роздержавлення, і приватизація певних галузей народного господарства. Основне вказівка різним формам власності рівних умов і праці. Це дасть змогу розвиватися конкуренції, без якої неможливо ні економічне життя, підприємство господарства до карошування випуску товарів народного споживання. А це вже може зняти певну напруженість у суспільстві.

Нині поглянути на вичку частину цієї проблематики — розвиток селя, його відпочинку, а це мені особисто найбільше боїться, як і багатьом людям. Найбільший успіх саме в цій сфері. Нам треба зрозуміти структурні зміни в цій сфері, які ми не можемо не помітити, бо державний бюджет і ресурси інших галузей виробництва, що в цілому реальні. Бо не може бути багатою країна, а якої більше село.

Земля — виключна власність українського народу. А те, що належить тільки народу, не можна розділяти між собою куваль-підприємств. Користуватися, володіти землею можна, але без права відчуження. На цьому я усталюю. Я знаю, що мою позицію підтримувало багато депутатів. Крім того, побіжною метою цієї концепції є зменшення кількості виборців.

Сьогодні мова, на мою думку, має вестися до того, чи може бути людина справжнім господарем на виробництві, в тому числі й на землі. І що потрібно для цього, аби вона почувалася повноцінним господарем.

Нині людина володіє земельною ділянкою, розпорядитися нею визначено Земельним кодексом, якщо повністю розпорядитися результатами своєї праці, то вона нічого тим себе і дітати як господар — без будь-яких комітетів, ади інших органів, від нас дискусії на сесії держ-

то проводив паралелі з нелюдом, казав, що у ту пору селяни були власниками землі. Але ж це неправда! Під час небу власниками землі була держава, а землероб користувався нею на правах орендарів.

Нам треба передбачити цілий ряд механізмів, які б забезпечили право кожної людини на земельну ділянку, залежно від того, якою бачить її використання: спільно з іншими чи самостійно. Визначив з того, чим такі люди і господарства будуть з'являтися, нам доведеться немало попрацювати і над зміною структури промислового виробництва, яка має забезпечити селян необхідною технікою на таких невеликих ділянках. На цьому шляху виникає багато інших проблем, але, думаю, само по собі добути, що ми у Верховній Раді уже прийняли закон, який дає право людям працювати на землі так, як вони цього хочуть.

Власником вважаю і те, що ми поставимо в одній площині всі види господарства, зокрема радянського, українського, колективного, ті, які працюють на паперових умовах, фермерські господарства. Нині всі види господарств людини по-різному, що наш закон діяти має стабільно, то вони розберуться, як їм жити і жити будуть своє хазяйнування.

Я античний прихильник ринкового економіки. Однак вважаю, що себе не можна дати самі собою, ніби не казав, що на мій погляд, Україна це не готова до повільного переходу на ринковий механізм відносин. Заздряючи розвитку таких «ринкових» країн, як Японія, США, Німеччина, не треба забувати, що ми ініші, що в нас інша структура, ініші можливості, а щоб досягти такого рівня, треба чимало часу.

Сьогодні ж я вважаю першочерговим, аби ми на поточному ринковий відносин збільшили державу від функцій безпосереднього учасника ринку. Воно повинно бути регулювати ці відносини на користь суспільства. Якщо ми допустимо, що найбільший господарський сектор на ринку стає державним відносинам буде мікшер. Повертатися до початку іншої розмови, скажімо, до економічної чинності виходу країни з нинішнього стану — громадська згода. Я вірю в розум людини, але думаю, що ми такні перейдемо до спільної дружинної праці. Люди настільки націнені на свій особистий інтерес, що повинні розвинути, розібратися, хто є хто і за ким треба йти, щоб зрозуміти правильний вибір.

Я за національне відпочинку, за вільну Україну, ала треба зрозуміти, що найбільше люблять проголосувати ці тасла. Якщо за ініші — неможливо ініші тасла. Зрозуміти, ага, мушкетери вільних амбіцій, ні до чого доброго не прийдемо. Зміня владу, ади неможливо, ади і будь-яке приспосібовання його навіть веде до крові. Про це скажуть усі світова історія. Тоді дайте повести і народу правоту працю, умінням господарювати, результативністю роботи.

До мітингу, демонстрації та інших античних публічних дій підтримую демократів, крєтної історія. Якщо, наприклад, образили когось, то ми повинні виступити з цього заступити з якимись протестом, крім мітингу і демонстрації, то треба з повагою ставитися до інших ідей. А коли це засіб тисну на органи влади, того тиску, який розбудить зади діями не геогістичних цілей, ади зовне-

ня групових інтересів, категорично проти. Ади численні демонстрації та ініші акції за ініші яніща напружують ситуацію, гостять обстановку. Мені не раз доводилося бувати на мітингах та інших античних протестах, тому відстоюю ту думку, що політичні погляди найкраще з'ясувати, а конфлікти вирішувати у формі діалогу, а не конфронтації.

Не Україна можна і потрібно мати вільні військові формування, насамперед для охорони громадського порядку. Така справа в дисципліну, що суверенітет була введена передусім для захисту наших козаків, щоб вони не проливали кров там, де можна, без них обійтися. Україна може мати військові формування і в шаровому війську, повинні зважати на їх об'єктивність, яка існує при створенні будь-яких держав. Інше питання — історично, дисципліна на Україні з позиції згоди, думаю, що ніякої небезпеки у створенні вільних формувань немає. Щодо спільних стратегічних збройних сил, протечу армії на професійному основі, тут треба враховувати реальність і, виходячи з неї, іти до спільних дій з іншими народами СРСР.

Переконаний, що Верховна Рада нинішнього складу може успішно справитися зі своєю місією. У мене з приводу того, як удосконалити роботу, є свої мірні пропозиції — я їх виклав у депутатський запис до Верховної Ради.

Він пояснить і телеглядач, тек бачить, що кожного дня в наших засіданнях не беруть участі сто—сто двадцять депутатів. Мені здається, дуже обурювало, а потім звикло, бо дійшов висновку, що по-іншому воно не могло бути. Але об'єктивні депутати — це люди, які не звільнені від основної роботи, і вони змушені відлучатися на певні справи. Снаголас являти протиріччя між статусом депутата і професійним характером роботи. Отже, вихід — у створенні постійного складу Верховної Ради, скажімо, у кількості 150 чоловік. Зрозуміло, що частина депутатів не братиме на себе законодавчих функцій, вони антично будуть виступати в якості постійних номієв для підготовки законопроектів. Іншим досить буде збиратися на деяка дия, щоб обговорити проекти й прийняти підготовлені закони.

Потрібно, гадаю, переглянути в статуту керівників за Верховною Радою, П Прездії, зміняти шлохони до трансліції. Вважати, що спостерігатися нині в суспільстві, не останнім чином заземляти всі дії, ади не повинні бути в парламенті.

Те, що розуміють Верховну Раду — порозу бегзладу, перекрасо бачити навіть об'єктивні спотяку цього дуже хотів.

Люди не для того нас обирали, щоб ми постійно чубились. Знаючи, що найбільше сьогодні потрібно в нас, що працює в Верховній Раді треба дати так тероризм, щоб Верховної Ради — за ініші за П порозу бегзладу ідеологічній чи партійній об'єктивності, ади діями в інтересі нас народу. У залі ж доводило, що ті людини, які знає вимову і бачили проблеми, уміли вирішувати.

Інтерв'ю з Анатолієм КРАСНЯНСЬКИМ.

Олександр МОРОЗ:

«Я вірю в розум народу»

комує ішоному затуманювати голову і повішувати оцінку того, що сталося. Нікому і нікому в свіді не вдалося безболісно пройти через такий етап, ось тому нашо мейско пошукаємося ініші я ми. Нам доведеться згадати, що немало прикріст, аби вибратися з важкої економічної кризи. Особливо важким, на мою думку, буде нинішній і, очевидно, пошляку наступного року.

Економічні негаради, як завжди, ускладнюють соціальні проблеми. Назрівала криза перемир'я, ініші тасла було до кризи в усіх сферах життя, між містом і селом, трудовим внеском і винагородою на вою і цілий ряд інших. Вони до цього часу залишалися не тільки не розв'язаними, а, навапни, вузол їх ще більше затягувався. Усе це, зрештою, призвело до кризи в усіх сферах життя, ади до кризи влади.

Зараз стало модно шукати винного в тім, що сталося, і на зрозумілих сід не зрозумілих демократичні сили не впили на голови комуністів. Не хочу багато говорити про те, що ініші я ми жили разом — і комуністи

я не комуністи — і спільно будували свій дім. Ми жили в суспільстві, яке має свою історію. А історія є такою, якою вона є. І кого б ми не зминували, але б не пушдали країну до вільності треба сприймати, а переконаний, і для заведення розуму, ади для того, щоб найбільш швидко зрозуміти промахи на своєму шляху, рухатися далі. Чи можна вимазати б одну країну світу, де не викликало б в історії громадянські напруження, ті чи ініші кризові явища? Я вважаю, що ні. Ми не можемо бути виключно гідно згуртовано, а це халати одини одного за бари.

Опосидійним силам зминулавати ногоє легко, бо вони це брали на себе відповідальність і починають свою діяльність з чистого листа. Як казав муріт, не можна іти тільки той, що нічого не робить. Комуністам же довелось немало попрацювати, щоб вивести країну з кризи, ади вивести державу світу. Отже і помилки ініші були неминучими.

Сьогодні не треба ділити суспільство на чорних і білих, і комуністи і демократи, і члени ініші партії

ПОЛОС України

...не, що сьогодні
західних підприємств
широкого входу на
цький ринок, — нест
ть. Після укладен
рів про взаємодію
республіками, я
осналя свій держав
нітет, важливо, щ
ї не зазімалась «п
ми», вважалося во
озні відомства повин
юються на сприя
енню укладення м
ілками договорів. І
одне з ключови
радянської економ

